

QORTI TAL-APPELL

IMĦALLFIN

**S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO
ONOR. IMĦALLEF ANTHONY ELLUL**

Seduta ta' nhar l-Erbgħa, 17 ta' Marzu, 2021.

Numru 13

Rikors numru 1061/09/2 SM

Paul u Alexandra Piscopo

v.

**Kontrollur tad-Dwana u b'digriet datat l-4 ta' April, 2013, gie
sostitwit bil-kliem Direttur Generali (Dwana)**

1. Dan huwa appell tar-rikorrenti Paul u Alexandra Piscopo (appellanti) mis-sentenza tal-Qorti Ċivili, Prim'Awla tal-1 ta' Diċembru 2015 dwar *seizure note* maħruġa mill-intimat (appellat) fuq il-bastiment MFV *Alexandra I* – Official Number 12008 u talba għar-rilaxx tal-istess *a tenur* tal-Artikoli 72 u 73 tal-Kap.37 tal-Liġijiet ta' Malta. Permezz ta' dan l-appell l-appellanti jilmentaw ukoll dwar digrieti permezz ta' liema l-ewwel

Qorti ċaħdet it-talba tagħhom sabiex iressqu provi ġodda wara li għalqu l-provi.

IR-RIKORS PROMUTUR, IT-TWEGĪBA TAL-INTIMAT U S-SENTENZA APPELLATA.

2. Permezz ta' rikors ippreżentat fil-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fit-30 ta' Ottubru 2009, Paul u Alexandra konjuġi Piscopo ppremettew u talbu s-segwenti:

'Illi l-esponenti ġew notifikati permezz ta' seizure note illi ġew maqbuda s-segwenti oġġetti mill-intimat nhar l-14 ta' Ottubru 2009:-

*"MFV Alexandra I – Official No. 12008.
Three diesel samples*

"Illi l-esponent ġie nfurmat illi din is-seizure note inħarġet minħabba allegazzjoni ta' diesel importat mhux konformi mal-liġi.

"Illi l-esponent qiegħed jikkontesta s-seizure note in kwistjoni u qiegħed jitlob ir-rilaxx konformi mal-liġi.

"Illi l-esponent qiegħed jikkontesta s-seizure note in kwistjoni u qiegħed jitlob ir-rilaxx tal-bastiment MFV Alexandra I – Official NO. 12008.

"Illi l-esponent jopera bl-imsemmi bastiment għan-negozju tiegħu konsistenti f' sajd. Minn dan is-sajd l-esponent jaqla' l-għejxien tiegħu. L-esponent, in effetti kif ser jirriżulta waqt is-smiġħ ta' dan ir-rikors, kien in buona fede fis-sens illi kien bl-impressjoni li d-diesel fl-imsemmi bastiment kien regolari. Fil-mument meta inqabad il-bastiment huwa kien qiegħed ibattal il-bastiment mid-diesel biex ipoġġieħ f' lanca tas-sajd oħra peress illi kien qiegħed jagħmel xogħol ta' manutenzjoni u welding fuq l-imsemmi bastiment.

"Għaldaqstant l-esponent jitlob umilment li din l-Onorabbli Qorti jogħgobha tordna r-rilaxx ta' l-oġġetti hawn fuq elenkati u dan a tenur ta' l-artikolu 72 u 73 tal-Kap. 37 tal-Liġijiet ta' Malta u dan taħt dawk il-provvedimenti li jidrilha xierqa u opportuni.'

3. Il-konvenut wieġeb kif ġej:

“1. Preliminarjament in-nuqqas ta’ notifika tar-rikors lill-Avukat Ġenerali skont kif jitlob il-Kodiċi t’Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

*“2. Illi preliminarjament ukoll, hemm proċedura oħra, Rik 1063/09 GCD fl-ismijiet **Charlet Abela vs Kontrollur tad-Dwana** riżultanti mill-istess incident u jkun opportune u fl-interess tal-ġustizzja li dik il-kawża tinstema’ mal-kawża odjerna stante li din hija l-ewwel kawża li kienet preżentata. Għaldaqstant l-esponent jitlob li din il-Qorti tiddikjara l-kawża Rik 1063/09 GCD u tismagħha flimkien ma’ din il-kawża.*

“3. Illi fil-mertu d-dgħajsa mertu ta’ din il-kawża nqabdet skont il-liġi stante li kienet mezz tal-ġarr ta’ fuel duty free bi ksur tal-liġi u b’telf ta’ dħul ta’ taxxi għall-Gvern. F’ dan ir-rigward, l-esponent jagħmel referenza għall-artiklu 68 tal-Kap. 37.

“4. Illi jingħad ukoll li din hija proċedura in rem għar-rilaxx t’ogġett maqbud mill-esponent u għalhekk mhux rilevanti ta’ min hi d-dgħajsa. Lanqas hu rilevanti għall-fini ta’ din il-kawża jekk sid id-dgħajsa kienx jaf jew le bl-użu kontra l-liġi li sar bid-dgħajsa.

“Salv eċċezzjonijiet oħra jekk ikun il-każ.

“Għaldaqstant l-esponent jitlob li din l-onorabbli Qorti jogħgobha tiċhad it-talbiet tar-rikorrenti bl-ispejjeż kontribom.”

4. B’sentenza mogħtija fl-1 ta’ Diċembru 2015, il-Qorti Ċivili, Prim’Awla ddeċidiet ir-rikors billi ċaħditu stante li r-rikorrenti ma ppruvawx il-każ tagħhom skont il-liġi.

L-APPELL TAR-RIKORRENTI.

5. Permezz ta’ rikors tal-appell preżentat fil-21 ta’ Diċembru 2015, ir-rikorrenti ilmenta mis-sentenza appellata minħabba:

5.1. Nuqqas ta’ ammont ta’ diesel iżda ammont sostanzjali ta’ *sludge*. Għall-finijiet ta’ dan l-aggravju l-appellanti pprezentaw

dokument immarkat 'Dok PP1' flimkien ma' l-appell tagħhom rappreżentanti testijiet ta' *samples* li ttieħdu minn *expert ex parte*;

5.2. Nuqqas ta' xjenza; u

5.3. Nuqqas ta' reat.

Talbu għalhekk lil din il-Qorti:

*'tħassar, tirrevoka u tikkancella s-sentenza datata 1 ta' Diċembru 2015 fl-ismijiet premessi ... u konsegwentement filwaqt illi tilqa' l-ewwel aggravju tal-appellant u tilqa' r-rikorsi ta' l-appellant sabiex jiġi eżaminat l-ammont ta' diesel fuq din il-lanċa permezz ta' *expert tekniku* u li jiġi eżebit rapport tekniku *ex parte* u jixhed l-istess *expert*; jew jekk din l-Onorabbli Qorti ma tħossx li jimmerita li jiġi milqugħ l-ewwel aggravju, allura tħassar, tirrevoka u tikkancella l-istess sentenza ta' l-appellant fir-rikors promutur tiegħu u tornda r-rilaxx ta' l-lanċa MFV Alexandra I – Official No. 12008 u tlitt *samples tad-diesel bl-ispejjeż taż-żewġ istanzi kontra l-appellat.*'*

6. Id-Direttur Ġenerali (Dwana) wieġeb li: (i) fl-ewwel lok oġġezzjona għad-dokumenti eżebiti flimkien mar-rikors tal-appell in kwantu sostna li dan sar b'mod irregolari u mhux konformi mal-provvedimenti tal-Kap. 12 u għalhekk talab l-isfilz tal-istess; u (ii) s-sentenza appellata għandha tiġi kkonfermata.

7. Permezz ta' rikors ippreżentat quddiem din il-Qorti fis-6 ta' Jannar 2021 l-appellanti qal li b'sentenza mogħtija fil-konfront tiegħu mill-Qorti tal-Appell Kriminali fit-3 ta' Lulju 2020, kienet ikkonfermata s-sentenza tal-

Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali permezz ta' liema l-appellant kien liberat mill-akkużi relatati mas-*seizure note* in kwistjoni. Konsegwentement talbu illi din il-Qorti tawtorizzahom jeżebixxu kopja tal-istess sentenza li ġiet għal kull buon fini annessa mar-rikors tagħhom.

8. Il-Qorti laqgħet it-talba b'digriet li ngħata fis-seduta tal-25 ta' Jannar 2021.

IL-FATTI U PROVI.

9. Permezz ta' kuntratt datat 27 ta' Awissu 2009, l-appellanti xtraw il-bastiment *Alexandra I* mill-Eġittu.¹ L-istess wasal Malta fil-21 ta' Settembru 2009 kapitanat minn Darwish Darwish Mostafa Hedar.

10. Meta l-imsemmi bastiment telaq mill-Eġittu kellu 25,000 (ħamsa u għoxrin elf) litru diesel skont ma jirriżulta mill-kuntratt eżebit bħala 'Dok PP1'.² Skont ix-xhieda tal-kaptan, meta l-lanċja *Alexandra I* waslet Malta kien għad fadlilha bejn 17,000 u 18,000 (sbatax-il elf u tmintax-il elf) litru diesel.³

¹ Fol. Fol. 37 – 39.

² Fol. 38.

³ Fol. 54.

11. Skont l-appellanti, meta sar survey ta' *Alexandra I* għal finijiet ta' assigurazzjoni f'Malta, huwa ġie infurmat li ried isir xi xogħol ta' *welding* fl-*engine room* u għal dan il-għan riedu neċessarjament jitbattlu t-tankijiet.⁴ Dan sar mill-mechanic tal-appellant, Charlet Abela, li xehed⁵ illi l-*fuel* tniżżel minn fuq *Alexandra I* sabiex jittieħed f'lanċja oħra f'Marsaxlokk bl-isem *Madonna ta' Pompei*, ukoll proprjetà tal-appellant, iżda fit-triq waqqfuh uffiċjali tad-dwana.

12. Dwar dan xehed fid-dettall Joseph Cassar, rappreżentant tal-appellat.⁶ Kienu l-ħamsa neqsin kwart ta' filgħodu fil-lejl bejn it-13 u l-14 ta' Ottubru 2009 meta hu flimkien ma' *officer* Michael Grima u *senior customs assistant* Frankie Schembri, waqqfu *box van* bin-numru ta' reġistrazzjoni *CBG 731* fit-telgħa bejn Marsaxlokk u ż-Żejtun u fih sabu sitt (6) tankijiet tal-elf litru l-wieħed. Is-sewwieq tal-imsemmi vann, Charlet Abela, ikkuntattja lil missieru li mar fuq il-post u nforma lill-uffiċjali tad-Dwana li fit-tankijiet effettivament kien hemm *sludge*. Peress li skont id-Dwana l-kontenut tat-tankijiet li tniżżel minn fuq il-lanċja kien *fuel* u kien qed jingarr mingħajr il-permess relattiv, il-vann ġie sigillat u miżmum mid-Dwana għal aktar investigazzjoni.⁷

⁴ Fol. 13 – 14.

⁵ Fol. 49 *et seq.*

⁶ Fol. 65.

⁷ Dan il-vann huwa l-mertu tal-kawża konnessa **Charlet Abela v. Kontrollur tad-Dwana** (Rik. Nru 1063/09 GCD).

13. Emanuel Sammut, *chief inspector – head investigations* fi ħdan id-Dwana, spjega illi dakinhar li waslet l-iskuna mill-Eġittu l-kaptan ma kienx iddikjara li kellu diesel fuq l-*istores declaration*. Fl-istess dikjarazzjoni tniżżel ‘*nil*’.⁸ Jgħid li l-vettura bin-numru ta’ reġistrazzjoni *CBG 731*, li kienet miżmuma mid-Dwana, tniżżlet *Ħal Far* u hemm ittieħdu 3 kampjuni minn wieħed mit-tankijiet tal-plastic li kien hemm fit-truck li ntbagħtu għand *Saybolt* għall-analiżi tas-*sulphur content*. Min-naħa l-oħra, l-iskuna *Alexandra I* ittieħdet il-port il-kbir u mit-tankijiet ġew elevati 3 kampjuni oħra. Wieħed minn dawn il-kampjuni ngħata lill-appellat bħala sid il-lanċja u ieħor intbagħat lil *Saybolt Ltd* għall-analiżi tas-*sulphur*. Sussegwentement, ġew sigillati t-tankijiet tal-iskuna. Dawn ma kellhomx *gauge* biex jitkejjel il-konsum iżda Matthew Piscopo, iben l-appellant, iddikjara li kien fihom 14,000 (erbatax-il elf) litru diesel fihom.⁹ L-*Alexandra I* ġiet miżmuma mid-Dwana għal aktar investigazzjonijiet. Jgħid li mill-analiżi tal-kampjuni li saret minn *Saybolt* irriżulta li l-*fuel* in kwistjoni kien ġie effettivament importat mill-Eġittu jew xi territorju ieħor barra minn Malta, għaliex kellu *sulphur content* ogħla minn dak li kien disponibbli għal bejgħ lokalment fiż-żmien in kwistjoni,¹⁰ u dan bi ksur tal-Ordinanza tad-Dwana. B’referenza għall-Artikolu 8 tal-Avviż Legali 44 tal-2008 jgħid li l-użu ta’ *gas oil* inkluż dak tal-*marine gas oil* b’kubrit li jeċċedi 0.1% massa huwa projbit.¹¹

⁸ Fol. 142 – 144 (*ship stores declaration*).

⁹ Fol. 129.

¹⁰ Ara wkoll l-affidavit tal-Inġinier Philip Borg a fol. 134.

¹¹ Ara wkoll l-affidavit ta’ Stephen J. Mifsud a fol. 135.

14. Madanakollu, David Gauci in rappreżentanza ta' *Saybolt Ltd*, xehed li r-riżultati fuq il-kampjuni varjaw ħafna u ma kienx f'pożizzjoni jgħid jekk humiex *within specification* jew le għaliex dan kien jiddependi minn fejn ittieħdu, informazzjoni li hu ma kellux.¹²

15. Xehed ukoll Alexander Azzopardi, *goods officer* fi ħdan Transport Malta li kkonferma li t-*truck* registrat bin-numru CBG 731 ma kellu l-ebda liċenzja jew ċertifikat jew awtorizzazzjoni sabiex iġorr *fuel* jew merkanzija perikoluża fit-toroq.¹³ Robert Vassallo fi ħdan id-Direttorat tal-*Port Yachting* tal-istess Awtorità kkonferma wkoll li l-imsemmija vettura ma kellhiex liċenzja għal *bunkering operations*.¹⁴ Inoltre, f'April 2009 kienet inħarġet *port notice* li tipprojbixxi ċaqliq ta' *fuel* minn fuq bastiment għal fuq l-art.¹⁵

16. Charlet Abela effettivament ikkonferma li¹⁶ ma kellux tali ċertifikazzjonii għax ma kienx jaf li kellu bżonnha. Spjega wkoll li: (i) it-*truck* kien magħluq sabiex l-għodda li jużaw tissakkar; (ii) dik kienet l-ewwel darba li ġarr il-*gasoil* bl-imsemmi truck; u (iii) il-ġarr kien qed isir daqshekk kmieni filgħodu għaliex il-lanċja l-oħra ta' Paul Piscopo li kienet

¹² Fol. 117.

¹³ Fol. 155 et seq.

¹⁴ Fol. 161 – 162.

¹⁵ Fol. 167.

¹⁶ Fol. 160.

qed tistenna l-fuel, ossija il-Madonna ta' Pompei, riedet toħroġ għax-xogħol kmieni u l-kaptan kien qed jistennih.

17. Charlet Abela wkoll għamel proċeduri ċivili kontra l-intimat permezz ta' liema talab ir-rilaxx tal-vettura tiegħu (rikors fl-ismijiet **Charlet Abela v. Kontrollur tad-Dwana** (Rik. Nru 1063/09 SM)). Dawk il-proċeduri ġew deċiżi fl-istess ġurnata mal-kawża in eżami, u l-Qorti ċaħdet it-talba ta' Charlet Abela għar-rilaxx tat-trukk Bedford numru CBG – 731. Minn dik is-sentenza ma sarx appell.

18. Jirriżulta wkoll li permezz ta' sentenza mogħtija fit-3 ta' Lulju 2020, il-Qorti tal-Appell Kriminali kkonfermat sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali permezz ta' liema l-appellant Paul Piscopo ġie liberat mill-akkużi li kienu saru kontrih. Dik il-Qorti kkonkludiet:

“..... il-Qorti hija tal-fehma illi l-ebda wahda mill-akkuzi ma jistgħu jirrizultaw ippruvati la legalment u lanqas fattwalment. Illi jibda biex jingħad illi ma hemm l-ebda prova in atti li l-appellat kellu l-intenzjoni jittrasferixxi l-fuel li kellu fuq il-bastiment Alexandria l il terzi. L- appellat fil-fatt jikkontendi illi dan il-fuel kien għal uzu personali tiegħu u cioe' sabiex jopera l-bastimenti tiegħu tas-sajd. Fil-fatt l-appellat irnexxielu jipprova fuq bazi ta' probabbilita' illi dan il-fuel kien jiffirma parti mill-bastiment Alexandria l akkwistat minnu mill-Egittu u trasportat lejn Malta. Dan il-fuel kien ser jitbattal minn dan il-bastiment għal fuq il-bastiment iehor proprjeta tal-appellat bl-isem “Madonna ta' Pompei” u dan billi kien jenhtieg li jsiru xi riparazzjonijiet fuq il-bastiment Alexandria l.

“Illi l-artikolu 9 tal-Kapitolu 406 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi għall-esenzjoni mit- taxxa għal dawk il-provvisti li għalihom tapplika l-Ewwel Taqsima tal-Hames Skeda fejn fl-artikolu 6 hemm l-esenzjoni fir-rigward ta' bastimenti li jbahhru fosthom bastimenti uzati għas-sajd u t-

taghmir uzat fihom. Illi din l-esenzjoni hija applikabbli ukoll taht il-Kapitolu 382 tal-Ligijiet ta' Malta fir-rigward ta' fuel uzat ghal ragunijiet ta' sajd.

“Illi maghdud dan jirrizulta fuq kollox illi l-oggett dazjabbli fil-fatt fil-maggior parti tieghu kien jikkonsisti f'ilma u mhux diesel kif allegat mill-Prosekuzzjoni biex b'hekk anke f'dan ir-rigward l-akkuzi lanqas ma jistghu jissussistu stante illi fil-maggior parti tieghu l-ilma u is-sludge li instab certament ma hux dazjabbli”.

L-EWWEL AGGRAVJU.

19. Permezz tal-ewwel aggravju l-appellanti jilmentaw illi quddiem l-ewwel Qorti talbu diversi drabi sabiex *'jiġi eżaminat l-ammont ta' diesel fuq din il-lanċa permezz ta' espert tekniku u li jiġi eżebit rapport tekniku ex parte u jixhed l-istess espert'*. Jgħidu li inkarigaw espert *ex parte*, ċertu Clifton Camilleri ta' *Saybolt Malta Ltd*, sabiex isiru t-testijiet fuq id-diesel li kien hemm issiġillat id-Dwana u rriżulta li ammont sostanzjali minnu kien *sludge*. Dawk ir-riżultanzi pprezentawhom mar-rikors tal-appell (*Dok PP1*). L-appellanti jsostnu li din il-prova ġgħib fix-xejn it-teżi tal-appellat li kienu qegħdin jagħmlu kutrabandu diesel. Isostnu li dik il-prova ma kinitx aċċessibbli qabel għaliex l-appellat kien qiegħed joġġezzjona li jitilgħu fuq il-lanċja, u kien ikun fl-aħjar interess tal-ġustizzja kieku l-ewwel Qorti kkonsidrat l-istess.

20. L-appellat oġġezzjona għal din il-prova ġdida peress illi skontu saret b'mod irregolari. F'kull każ, fisser ir-raġunijiet tiegħu għalfejn l-ilment tal-appellanti huwa fil-mertu nfondat.

21. Id-dokument li ġie eżebit mill-appellanti flimkien mar-rikors tal-appell jikkonsisti f'email datata 27 ta' Ġunju 2013 allegatament mibgħuta minn ċertu Clifton Friggieri lil 'SP Piscopo' li tirreferi għal '*certificates of quality for the 4 samples (As received)*.' L-imsemmija ċertifikati huma wkoll mehmuża u datati 27 ta' Ġunju 2013.

22. L-Artikolu 145 tal-Kap. 12 jipprovdi illi:

'Mar-rikors, mat-tweġiba u mar-replika, għandhom jingiebu d-dokumenti li jkunu jsaħħu t-talbiet tal-wieħed jew l-eċċezzjonijiet tal-ieħor.'

23. F'deċiżjoni riċenti ta' din il-Qorti qalet:

*'13. Fil-fatt l-interpretazzjoni riċenti li qiegħda tingħata lil dan l-artikolu hija waħda ristretta: u cioe` li d-dokumenti prodotti fl-istadju tal-appell jingħataw piż biss jekk tali dokumenti ma kinux disponibbli fl-ewwel istanza.'*¹⁷

24. Mill-aspett proċedurali jirriżultaw is-segwenti fatti:

24.1. L-appellanti għalqu l-provi fis-seduta tas-26 ta' Mejju 2010;¹⁸

¹⁷ **Falzon Maria Dolores v. Debarro Monica et**, deċiża minn din il-Qorti fis-17 ta' Ġunju 2019

¹⁸ Fol. 48.

24.2. Fis-seduta ta' wara, 16 ta' Ġunju 2010, xehdu Joseph Cassar prodott mill-intimat u tqabbad avukat sabiex jisma' l-provi l-oħra kollha tal-konvenut.¹⁹ Eventwalment inħatret avukat bħala perit legali;²⁰

24.3. Il-provi tal-intimat kienu jinkludu lil David Gauci, *lab manager* tad-ditta *Saybolt Ltd* li ppreżenta riżultati datati 15 ta' Ottubru 2009 ta' testijiet ta' xi kampjuni relatati mal-każ odjern, liema kampjuni kienu miġbura mill-appellat. Madankollu x-xhud ma kienx jaf minn fejn ittieħdu;²¹

24.4. Fix-xhieda tiegħu Emanuel Sammut, fizzaġal tad-Dwana, spjega li mit-tankijiet tal-plastic li kien hemm fit-trakk ġew elevati tliet kampjuni: wieħed mill-imsemmija kampjuni bis-siġill tad-dwana numru 2182 ingħata lill-Charlet Abela filwaqt li kampjun ieħor bis-siġill tad-Dwana numru 2119 intbagħat għand *Saybolt Ltd* għall analiżi tas-*sulphur content*. Xehed ukoll li ġew elevati 3 kampjuni oħra mit-tankijiet tal-iskuna: dak bis-siġill tad-Dwana numru 2124 ingħata lill-appellant filwaqt li dak bis-siġill tad-Dwana numru 2134 intbagħat lill-*Saybolt Ltd* għall-analiżi tas-*sulphur content*. Għalkemm sar kontro-eżami lil dan ix-xhud, dwar il-kampjuni ma ġie mistoqsi xejn u fl-istess seduta ġie

¹⁹ Fol. 62.

²⁰ Fol. 82.

²¹ Fol. 117 *et seq.*

dikjarat li salv *Diesel Duty Free Declaration Form* u *Survey Report* ir-rikorrenti m'għandhomx aktar provi xi jressqu;²²

24.5. Fis-17 ta' Mejju 2012 il-Perit Legali ppreżentat ir-rapport fejn ikkonkludiet li t-talba tar-rikorrenti għandha tkun miċħuda bl-ispejjeż;²³

24.6. Fis-seduta tad-9 ta' Jannar 2013 id-difensur tal-appellanti nforma lill-Qorti li jirriżultaw żviluppi fattwali ġodda ta' rilevanza għal din il-vertenza²⁴ u fis-16 ta' Jannar 2013 ġie ppreżentat rikors²⁵ permezz ta' liema r-rikorrent Paul Piscopo spjega li fil-mori kien sar skambju ta' korrisondenza mal-intimat sabiex isir qbil fuq is-somma li għandha sservi ta' garanzija għar-rilaxx tal-lanċja mertu ta' dawn il-proċeduri. Ippremetta wkoll li għal dan il-għan l-appellat qabba *surveyor* u waqt is-*survey* tbattlu t-tankijiet tad-diesel tal-lanċja. Qal li huwa ngħata l-irċevuta relattiva datata 25 ta' Ġunju 2012.²⁶ Allega li l-appellat għamel testijiet ulterjuri fuq l-istess likwidu estratt mil-lanċja u rriżulta li fil-maġġior parti kien '*sluge*', cioè ħmieġ u ilma. Talab għalhekk li jixhed rappreżentant tad-Dwana fir-rigward u jeżebixxi kopja awtentikata tal-istess riżultati;

²² Fol. 171.

²³ Fol. 179.

²⁴ Fol. 192.

²⁵ Fol. 194 – 195.

²⁶ Fol. 196.

24.7. Minkejja l-oġġezzjoni tal-appellat,²⁷ il-Qorti laqgħet it-talba²⁸ u fis-seduta tal-21 ta' Marzu 2013 xehed Carmel Attard. Konsegwentement, l-avukat tar-rikorrent talab żmien;

24.8. Fit-2 ta' Mejju 2013 ir-rikorrent ippreżenta rikors ieħor,²⁹ fejn jgħid li Carmel Attard xehed li għalkemm id-diesel tbattal mil-lanċja ma sarux testijiet fuqu. Ikkontenda iżda li huwa jaf li parti sostanzjali mill-allegat diesel huwa effettivament '*sludge*' u għalhekk talab il-Qorti tinnomina espert tekniku sabiex jagħmel testijiet fir-rigward;

24.9. B'digriet mogħti fl-4 ta' Ġunju 2013 din it-talba ġiet miċħuda,³⁰

24.10. Permezz ta' rikors ieħor tal-11 ta' Settembru 2013³¹ l-appellant iddikjara illi huwa inkariga lil Clifton Friggieri ta' *Saybolt Ltd* bħala perit *ex parte* sabiex jagħmel testijiet fuq samples '*mid-diesel li ġie elevati u li ġie ssigillat mid-Dwana*' u tliet samples minn sitta rriżultaw li kienu ilma filwaqt li t-tliet samples l-oħra kienu mħalltin b'ħafna ilma u ftit diesel. L-imsemmija dokumenti, datati 27 ta' Ġunju 2013, ġew eżebiti kontestwalment bħala '*Dok CF1*' u r-rikorrent talab li filwaqt li l-istess jiġu ammessi in atti, Clifton Friggieri jiġihalla jixhed fir-rigward;

²⁷ Fol. 198 – 200.

²⁸ Fol. 201.

²⁹ Fol. 203

³⁰ Fol. 209

³¹ Fol. 211 - 220

24.11. Dik it-talba ġiet miċċhuda³² għar-raġunijiet li ngħataw mill-appellat;³³

24.12. L-appellant tenna l-istess talba permezz ta' rikors ieħor preżentat fit-2 ta' Diċembru 2013.³⁴ Jidher li fil-frattemp il-proċess intilef u kellu jiġi rikostruwit b'dan illi dak ir-rikors qatt ma ġie deċiż. Madanakollu, l-appellanti baqgħu passivi fir-rigward ta' dan in-nuqqas u pproċedew billi ppreżentaw in-nota ta' sottomissjonijiet tagħhom u fis-seduta tat-30 ta' Ġunju 2015 saret trattazzjoni quddiem il-Qorti u l-kawża tħalliet għas-sentenza.

25. Stabbiliti dawn il-fatti, ma jirriżultax li l-appellanti qatt ikkontestaw ir-riżultanzi tat-testijiet eżebiti mill-appellat. Fl-istadju tal-provi, lanqas ma talbu li jinħatar perit tekniku sabiex jeleva xi kampjuni oħra mil-lanċja mertu ta' dawn il-proċeduri jew mit-tankijiet elevati mit-trakk ta' Charlet Abela għal finijiet ta' testijiet ulterjuri. Talbiet sabiex isiru testijiet ulterjuri fuq id-diesel rimanenti fit-tankiet tal-lanċja saru biss wara li l-istadju tal-provi kienu ngħalqu u l-perit legali kienet saħansitra ippreżentat ir-rapport.

26. Din il-Qorti ma tara l-ebda raġuni għaliex l-appellanti kellhom jistennew sal-2013, cioè` wara li tbatllu t-tankijiet tad-diesel tal-lanċja

³² Fol. 225

³³ Fol. 222 *et seq.*

³⁴ Fol. 226.

Alexandra I biex jitolbu li jressqu iktar provi. Kull allegazzjoni li dan kien dovut għall-fatt li l-lanċja kienet miżmuma għand l-appellat u l-appellanti ma setgħux jitolbu fuqha, hi dgħajfa. Kieku riedu, waqt il-fażi tal-ġbir tal-provi, l-appellanti setgħu għamlu talba lill-ewwel Qorti sabiex jingabru kampjuni ulterjuri mill-lanċja jew mit-tankijiet ta' fuq it-trakk għal finijiet ta' testijiet ulterjuri. La għażlu li jibqgħu passivi u m'għamlu l-ebda talba f'waqtha għal dan il-għan, l-appellanti ma jistgħux issa jilmentaw mill-fatt illi l-Qorti tal-ewwel grad ċaħdet talbiet simili fil-fażi finali tal-proċeduri meta kienu diġà ngħalqu l-provi u kienet ukoll ġiet eżebita r-relazzjoni tal-perit legali.

27. Għalhekk dan l-aggravju hu miċhud.

28. Fir-rigward tat-talba tal-appellat għall-isfilz ta' '*Dok PP1*', ladarba dan l-aggravju ġie miċhud, id-dokumenti in kwistjoni ma jista' jkollhom l-ebda valur probatorju in kwantu għal fini ta' awtentiċita` hadd ma xehed dwarhom u ma saret ebda prova. Lanqas m'huma dokumenti li ssemmi l-liġi li jagħmlu prova tal-kontenut tagħhom (Artikoli 627 sa 636 tal-Kap. 12).³⁵

IT-TIENI AGGRAVJU

³⁵ *F.E. Sullivan & Co Ltd v. Falzon Vincent Dr. Noe*, Qorti tal-Appell (Ċivili Superjuri), 4 ta' Novembru, 2005.

29. Permezz tat-tieni aggravju l-appellanti jilmentaw illi l-ewwel Qorti naqset milli tanalizza l-punti legali u fattwali ta' dawn il-proċeduri. Jikkontendu li l-Artikolu 68 tal-Ordinanza tad-Dwana jirrikjedi xjenza tal-użu lleċitu ta' mezzi ta' ġarr ta' oġġetti li d-dazju tagħhom ma jkunx tħallas jew li jkunu soġġetti għall-konfiska taħt l-Ordinanza. Jisħaq li mill-provi prodotti kellu jirriżulta ampjament ċar li huwa kien totalment estranju għall-intenzjoni li jiġi miksur xi provvedimenti taħt l-Ordinanza.

30. Min-naħa l-oħra l-appellat wieġeb illi:

‘ix-xjenza hi abbinata mal-fatt li sar użu konsapevoli mill-mezz tal-ġarr f’ dan il-kaz l-Alexandra l li ntuzat biex gie introdott gasoil sdazjat f’ pajjiżna, mingħajr id-debita dikjarazzjoni u awtorizzazzjoni mill-awtoritajiet konċernati u dan fuq ammissjoni tal-appellant stess; liema gasoil sdazjat kienet tintilef kull traċċja tiegħu, li kieku ma ġiex skopert iċ-ċaqliq klandestin tiegħu mill-uffiċjali tad-Dwana’

31. Il-motivazzjonijiet mogħtija mill-ewwel Qorti in sostenn tas-sentenza appellata huma s-segwenti:

‘Ikkunsidrat:

“6.0. Illi għalhekk jirrizulta assodat li:

“6.1. Ma thallasx id-dazju dovut fuq id-diesel de quo;

“6.2. L-istess diesel kien qed jiġi kutrabortat bil-lejl biex jitqiegħed fuq dgħajsa oħra proprjeta` ta’ l-istess rikorrenti;

‘Ikkunsidrat:

“7.0. Illi in vista tal-premess għandu jkun pacifiku li r-rikorrenti ma pprovax il-kaz tiegħu skont il-ligi, u konsegwentement:

“DECIDE:

“7.1. Filwaqt li takkolji r-risposti ta’ l-intimat;

“7.2. Tirrespingi t-talbiet kollha tar-rikorrenti;

“7.3. Bl-ispejjez ta’ din il-procedura kontra r-rikorrenti.’

32. L-Artikolu 68 tal-Kap. 37 tal-Liġijiet ta’ Malta jipprovdi illi:

‘68.(1) Il-bastimenti, il-vetturi jew mezzi oħra ta’ garr, flimkien maż-żwiel u jew annimali u ħwejjeġ oħra li jkun sar xjentement użu minnhom fl-importazzjoni, fl-iżbark, fit-twarrib, fit-tiżmim, fil-ħabi, jew fil-garr ta’ oġġetti li d-dazju tagħhom ma jkunx imħallas jew li jkunu, taħt din l-Ordinanza, suġġetti għal konfiska għandhom jiġu kkonfiskati.’

33. Fost il-ġurisprudenza ċitata mill-appellanti saret referenza għas-sentenza mogħtija mill-Prim’Awla tal-Qorti Ċivili fil-5 ta’ Diċembru 2012 fil-każ numru 1083/2007 fl-ismijiet **Mario Zammit et noe v. Il-Kontrollur tad-Dwana et.** Fir-rigward, jiġi ssenjalat li dik is-sentenza ġiet revokata fi stadju ta’ appell fejn permezz ta’ sentenza mogħtija fit-18 ta’ Lulju 2017 ingħad illi:

‘... kontrarjament għall-kamp kriminali, f’kawza bhal din, huwa l-attur li għandu jgib il-prova li ma kienx konsapevoli mill-presenza ta’ merkanzija sdoganata. Kwindi l-ewwel Qorti ma kenix ezatta meta qalet li l-intimat “kellu jipprova li r-rikorrent kien xjentement involut fir-rigward”.

34. Huwa ċar minn dan li jinkombi fuq l-appellanti li jipprova, sal-grad rikjest mil-liġi illi huwa aġixxa in buona fede.

35. Il-Qorti tosserva li n-nota ta’ qbid li biha nqabdet il-lanċja m’hiġjex fl-atti. Filwaqt li m’huwiex kontestat li effettivament il-lanċja *Alexandra I*

tinsab maqbuda mid-Dwana, fin-nota ta' qbid tkun tissemma r-raġuni għalfejn ikun inqabad l-oġġett. Minkejja li l-kawża ilha pendenti għaxar snin, hadd mill-partijiet ma ħa ħsieb li fl-atti jkun hemm kopja vera tan-nota ta' qbid li ħareġ l-appellat.

36. Fit-tweġiba tal-appell l-appellat qal li l-lanċja *Alexandra I* inqabdet għaliex:

'sar ċaqliq klandestin ta' gasoil li hu prodott soġġett għad-dazju tas-SISA, liema ċaqliq sar bi ksur tal-provvedimenti doganali ai termini tal-Artikoli 60(a)(c)(k), 61(h)(i)(k) u 68(1) tal-Kap 37 (l-Ordinanza dwar id-Dwana) u tal-Artikoli 16(i)(j), 17(1)(a)(b)(d) u 21(1) tal-Kap 382 (Att dwar id-Dazju tas-SISA)'

37. Madankollu fit-tweġiba għar-rikors promotur l-appellat għamel referenza biss għall-Artikolu 68 tal-Kap. 37, u li hi d-dispożizzjoni tal-liġi li tikkontempla l-konfiska tal-mezz ta' garr.

38. Kif spjegat il-perit legali, ix-xjenza tar-rikorrenti appellanti rikjesta mill-Artikolu 68 tal-Kap. 37 tal-Liġijiet ta' Malta li kien qed isir l-imsemmi ċaqliq jirriżulta mis-segwent:

38.1. Għalkemm l-appellant xehed li kien taħt l-impressjoni li d-diesel fuq *Alexandra I* kien regolari in kontro-eżami ddikjara li *'meta waslet id-dgħajsa, ma ħallast ebda taxxa jew dazju fuq il-gas oil għaliex id-dgħajsa hija sea-going vessel u allura ma tħallasx dazju għax ma tkunx*

ser tiġi mnizżla l-art.³⁶ Għalhekk evidenti li l-appellant kien jaf li meta jitniżżel fuel l-art f'Malta, ikun soġġett għall-ħlas ta' dazju;

38.2. Għalkemm l-appellant sostna li d-diesel inħatt sabiex isiru tiswijiet fuq il-lanċja Alexandra I, fatt li m'hemmx provi ċari dwarha, ma spjegax għalfejn dam 23 jum biex sar dak. Dan apparti li rriżulta li l-fuel inħatt sabiex jintuża fuq bastiment ieħor tal-appellant;

38.3. Għalkemm l-appellant jikkontendi li l-ġarr tad-diesel sar fil-ħinijiet bikrija ta' filgħodu sabiex jitwassal fuq lanċja oħra tal-appellant stess li riedet titlaq kmieni għax-xogħol, dak il-fatt ma jsaħħaħx it-teżi tal-appellant;

38.4. Jispikka l-mezz tal-ġarr tal-imsemmi diesel. Kuntrarjament għal dak li xehed Charlet Abela, ir-ritratti eżibiti juru li t-trakk tiegħu (*box van magħluq*) kien ben attrezzat għal dan il-għan b'tankijiet tal-plastic li kienu mqabbdin ma' xulxin bil-pajpijiet ma' pompa biex timla' u tbattal il-fuel.³⁷ Huwa evidenti li din ma kinitx xi struttura temporanja ta' darba sabiex issir manutenzjoni ta' malajr;

³⁶ Fol. 159.

³⁷ Fol. 149 *et seq.*

38.5. Il-lanċja in kwistjoni kellha ammont ta' diesel ferm aktar minn dak li kellha bżonn sabiex tasal mill-Eġittu għal Malta.³⁸

39. Id-difensur tal-appellant fit-trattazzjoni għamel ħafna enfażi fuq il-fatt li minn analiżi xjentifika li saret fuq il-fuel irriżulta li kien imħallat bis-*sludge* u ilma. Effettivament dan il-fatt jissemma fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali fl-ismijiet **Il-Pulizija v. Paul Piscopo** (Appell numru: 374/2011). Jirriżulta li waqt is-smiġħ tal-appell dik il-Qorti inkarigat espert tekniku li kkonkluda li mill-likwidu li eżamina f'erbatax-il container, 78.5% kien ilma u 21.5% kien diesel. Minn dak li fehmet din il-Qorti mis-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali, il-likwidu li eżamina l-espert tekniku (Dr. David Vella) kien jinsab fuq il-bastiment. Min-naħa l-oħra fl-istess sentenza jingħad li kien sar rapport ieħor mill-Professor Alfred Vella u skont dak ir-rapport:

“5..... I-komposizzjoni tal-fuel li kien hemm fil-bastiment u fit-tankijiet tar-trukk kienu identiċi”.

40. Dan ma jħalli l-ebda dubju lil din il-Qorti li minn fuq il-lanċja Alexandra I ġie żbarkat fuel. Issa x'persentaġġ minnu kien fuel hu relattiv għaliex jibqa' l-fatt li kien hemm fuel fit-tankijiet li kienu qegħdin jingħarru fil-vann. Hu fatt ukoll li ma kienx tħallas dazju fuq dak il-fuel żbarkat minn fuq Alexandra I.

³⁸ Fol. 54.

41. Dan l-aggravju huwa għalhekk miċhud.

IT-TIELET AGGRAVJU

42. Permezz ta' dan l-aggravju l-appellanti jsostnu illi ma jirriżulta l-ebda reat sabiex tintuża l-proċedura li segwa l-appellat bil-ħruġ ta' *seizure note*. Jikkontendu li tant hu hekk illi fil-kawża kriminali, ir-rikorrent ġie liberat mill-akkużi.

43. B'riferenza għas-sentenza **Il-Pulizija v. Paul Piscopo** (374/2011) hemm distinzjoni bejn l-oneru tal-prova fil-kamp kriminali u dawk ċivili li jsiru skont l-Artikolu 73 tal-Ordinanza tad-Dwana. F'dan il-kuntest issir referenza għal sentenza ta' din il-Qorti fl-ismijiet **Carmelo Carabott et v. Kontrollur tad-Dwana** mogħtija fit-28 ta' April 2017:

'Lanqas ma huwa neċessarjament determinanti l-fatt illi l-attur instab mill-Qorti tal-Maġistrati mhux ħati tal-akkuża dwar il-flus. Fil-proċeduri penali taħt l-art. 62 tal-Ordinanza tad-Dwana l-oneru qiegħed fuq il-prosekuzzjoni li turi ħtija lil hemm minn kull dubju raġonevoli, waqt illi fi proċeduri ċivili – bħal dawk tallum – mibdija taħt l-art. 73 tal-istess ordinanza minn min jilmenta dwar il-qbid l-oneru qiegħed fuq l-attur, għalkemm biss sal-grad tal-probabilità, li juri li l-ħwejjeġ maqbuda għandhom jintraddulu.'

44. Bħala stat ta' fatt il-*gasoil* in kwistjoni ma kienx ġie dikjarat fil-formola doganali appożita meta *Alexandra* l waslet Malta.³⁹

³⁹ Fol. 144.

45. Mill-provi rriżulta wkoll li tniżżel fuel minn fuq *Alexandra I* li: (i) ma ġiex dikjarat; (ii) ma tħallasx dazju fuqu; u (iii) dwaru ma ntalabx l-awtorizzazzjoni/ ċertifikazzjoni sabiex jinħatt il-*fuel* u jingarr permezz tal-vettura CBG 731.⁴⁰

46. Pero` dak m'huwiex biżżejjed. Illum hemm sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali li għaddiet in ġudikat u fil-parti tal-konsiderazzjonijiet jingħad:

“Illi l-artikolu 9 tal-Kapitolu 406 tal-Liġijiet ta’ Malta jipprovdi għall-eżenzjoni mit-taxxa għal dawk il-provvisti li għalihom tapplika l-Ewwel Taqsima tal-Flames Skeda fejn fl-artikolu 6 hemm l-eżenzjoni fir-rigward ta’ bastimenti li jbaħħru fosthom bastimenti użati għas-sajd u t-tagħmir użat fihom. Illi din l-eżenzjoni hija applikabbli ukoll taħt il-Kapitolu 382 tal-Liġijiet ta’ Malta fir-rigward ta’ fuel użat għal raġunijiet ta’ sajd”.

47. Il-kostatazzjoni ta’ fatt li għamlet dik il-Qorti jirriżulta wkoll f’dan il-każ u ċioe` li ma jirriżultax mill-provi li l-appellant kellu l-intenzjoni li jbigħ il-fuel lil terzi u jagħmel qligħ. Il-provi li hemm hu li l-fuel kien ser jintuża fuq bastiment ieħor tas-sajd tal-appellant. Kienet dik il-prova li evidentement il-Qorti tal-Appell Kriminali qieset li hi l-verita`, li wara wassalha sabiex tikkonkludi li fuq il-fuel ma kienx dovut dazju.

48. Minn qari tas-sentenza hu evidenti li l-Qorti tal-Appell Kriminali ddeċidiet li l-fuel, li jkun użat għal raġunijiet ta’ sajd, hu eżentat mill-ħlas

⁴⁰ Xhieda ta’ Alexander Azzopardi, uffiċjali fi ħdan Transport Malta, a fol. 155; u x-xhieda ta’ Dr. Robert Vassallo, mid-Direttorat tal-Portijiet u Yachting, a fol. 161

ta' dazju. F'dan ir-rigward għamlet referenza għall-Ewwel u r-Raba' Skeda tal-Kap. 382. Ir-Raba' Skeda tipprovdi li d-dazju hu '0' fejn il-fuel, *"If used for fishing purposes as laid down by Department of Fisheries"*. Fiż-żmien meta nqala' l-każ dak kien diġa` japplika.

49. Meta l-Qorti tqis li l-Qorti tal-Appell Kriminali ħadet dik il-pożizzjoni, għall-finijiet ta' ċertezza legali m'għandux ikun li f'dan l-istadju din il-Qorti tagħti deċiżjoni li tista' ġġib fix-xejn jew tpoġġi fid-dubju d-deċiżjoni li ħadet dik il-Qorti u li kkonfermat is-sentenza li biha l-appellant ġie liberat minn kull akkuża. Veru li l-proċeduri kriminali huma indipendenti minn dawk ċivili. Madankollu jibqa' l-fatt li diġa` hemm sentenza li hi ġudikat, li tikkonferma li f'dan il-każ l-appellant kellu jedd għall-eżenzjoni tad-dazju. Għalhekk il-konklużjoni, bażat fuq dak li ddeċidiet il-Qorti tal-Appell Kriminali, tista' tkun biss li dazju ma kienx dovut u għaldaqstant l-oġġett (fuel) ma kienx soġġett għall-konfiska. B'hekk m'hemmx il-ħtiġijiet kontemplati fl-Art. 68 tal-Kap. 37, u li huma essenzjali sabiex il-lanċja tkun konfiskata.

50. Hi x'inho l-fehma ta' din il-Qorti, illum hemm sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali li ċaħdet l-appell tal-prosekuzzjoni u tikkonferma li f'dak li għamel l-appellant m'huwiex ħati ta' reati taħt l-Ordinanza tad-Dwana (Kap. 37) u l-liġijiet fiskali għaliex igawdi minn eżenzjoni peress li l-fuel kien ser jużah fuq lanċja oħra tiegħu. Il-konfiska tal-lanċja mid-Dwana hi

fiha nnifisha miżura permanenti li tiddepriva lill-appellant mill-proprjeta` tal-lanċja ġialadarba bil-konfiska l-proprjeta` tal-lanċja tiġi trasferita lill-Gvern. Fiċ-ċirkostanzi, jekk din il-Qorti kellha tiċċhad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata, il-konfiska tad-dgħajsa kienet bla dubju tkun miżura eċċessiva li twassal għall-ksur tal-Artikolu 1 tal-ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni dwar id-Drittijiet tal-Bniedem meta tikkonsidra li l-appellant ġie liberat minn kull akkuża li wettaq reat taħt l-Ordinanza tad-Dwana u liġijiet fiskali (Att dwar it-Taxxa Fuq il-Valur Mizjud u Att dwar id-Dazju tas-Sisa). Il-Qorti hi tal-fehma li wasal ukoll iż-żmien li l-leġislatur jikkonsidra li jemenda l-liġi sabiex f'kazijiet ta' din ix-xorta l-kwistjoni dwar il-konfiska tal-oġġetti tiġi deciża b'mod defenittiv fil-proċeduri kriminali u ma jkunx hemm bżonn iktar proċeduri ċivili separati sabiex persuna terġa' tieñu l-pussess ta' ħwejjigħa. Dan iktar u iktar meta tikkonsidra l-prinċipju tan-*ne bis in idem* (Art. 4 tal-Protokoll 7 tal-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u Art. 50 ta' *Charter of Fundamental Rights of the European Union*).

Għal dawn il-motivi sa fejn kompatibbli ma' dak li ngħad hawn fuq, tilqa' l-appell tal-appellanti u tħassar is-sentenza tad-29 ta' Settembru 2016⁴¹, u filwaqt li tiċċhad l-eċċezzjonijiet fil-mertu, tilqa' t-talba tal-appellanti. Spejjeż taż-żewġ istanzi a karigu tal-appellat.

⁴¹ U b'digriet tat-23 ta' Novembru 2021, il-kliem "tad-29 ta' Settembru 2016" ġie mibdul biex jaqra "tal-1 ta' Diċembru 2015"

App. Ċiv. 1061/09/2

Kopja ta din is-sentenza għandha tintbagħat lill-Ministru għall-Ġustizzja,
I-Ugwaljanza u I-Governanza.

Mark Chetcuti
Prim Imħallef

Giannino Caruana Demajo
Imħallef

Anthony Ellul
Imħallef

Deputat Reġistratur
rm